

**Dariusz Budnik, Damian Cyman,
Edward Juchniewicz, Rafał Mroczkowski,
Małgorzata Stwoń, Aleksandra Zaręba**

Wierzytelności w firmie

**zabezpieczenia, obrót, monitoring,
windykacja sądowa, egzekucja**

Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o.
Gdańsk 2011

Spis treści

Wykaz skrótów.....	9
O Autorach.....	11
Wstęp	13
Część I. Zabezpieczenia wierzytelności	15
<i>Rafał Mroczkowski</i>	
1. Bezpieczne zawieranie umów w obrocie gospodarczym.....	15
1.1. Tryby zawierania umów	15
1.1.1. Umowa przedwstępna	16
1.1.2. List intencyjny	17
1.1.3. Oferta	17
1.1.4. Aukcja i przetarg	18
1.1.5. Negocjacje	19
1.2. Forma czynności prawnych	20
1.3. Zasady reprezentacji	23
1.3.1. Zagadnienia ogólne	23
1.3.2. Dokonywanie czynności prawnych przez osobę fizyczną.....	25
1.3.3. Reprezentacja spółki cywilnej.....	28
1.3.4. Reprezentacja spółki jawnej	29
1.3.5. Reprezentacja spółki partnerskiej	31
1.3.6. Reprezentacja spółki komandytowej.....	35
1.3.7. Reprezentacja spółki komandytowo-akcyjnej.....	38
1.3.8. Reprezentacja spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.....	42
1.3.9. Reprezentacja spółki akcyjnej	48
1.3.10. Reprezentacja spółdzielni	54
1.3.11. Reprezentacja przez osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa	57
1.3.12. Reprezentacja przedsiębiorcy przez prokurenta	58
1.3.13. Reprezentacja przez pełnomocnika.....	61
1.3.14. Informacja o sposobie i osobach umocowanych do reprezentacji	65
1.4. Elementy istotne umowy.....	67
1.4.1. Zagadnienia ogólne.....	67
1.4.2. Komparycja i podpisy stron	67
1.5. Dodatkowe klauzule umowne.....	69
1.5.1. Odsetki za zwłokę	69
1.5.2. Kara umowna	71
2. Zabezpieczenia prawne.....	73
2.1. Zagadnienia ogólne.....	73
2.2. Poręczenie cywilne.....	73

2.3. Gwarancja bankowa	77
2.4. Zastaw rzeczowy.....	79
2.5. Zastaw na prawach.....	81
2.7. Zastaw ustawowy	83
2.8. Zastaw rejestrowy.....	84
2.9. Hipoteka	95
2.10. Przewłaszczenie na zabezpieczenie.....	97
2.11. Weksel własny <i>in blanco</i>	99
2.11.1. Zagadnienia ogólne	99
2.11.2. Wystawienie weksła <i>in blanco</i>	104
2.11.3. Deklaracja wekslowa	110
2.12. Poręczenie wekslowe	112
3. Kredyt kupiecki	116
3.1. Pojęcie kredytu kupieckiego	116
3.2. Polityka kredytowa w firmie	116
Część II. Obrót wierzytelnościami.....	127
Rafał Mroczkowski	
1. Umowa przelewu wierzytelności.....	127
1.1. Pojęcie, istota i skutki umowy przelewu wierzytelności.....	127
1.2. Przedmiot umowy przelewu wierzytelności	129
1.3. Ograniczenia przelewu.....	130
1.4. Forma umowy przelewu wierzytelności.....	131
1.5. Odpowiedzialność cedenta	132
1.6. Zawiadomienia dłużnika o przelewie i zarzuty dłużnika	133
2. Gospodarcze zastosowanie przelewu wierzytelności	135
2.1. Uwagi wstępne.....	135
2.2. Sprzedaż wierzytelności.....	136
2.3. Przelew na zabezpieczenie.....	143
2.4. Przelew powierniczy	145
2.5. Faktoring	148
3. Podatkowe aspekty przelewu wierzytelności.....	151
3.1. Skutki przelewu wierzytelności w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych.....	151
3.2. Skutki przelewu wierzytelności w zakresie podatku od towarów i usług	154
3.3. Skutki przelewu wierzytelności w zakresie podatku od czynności cywilnoprawnych	155
4. Potrącenie.....	156
4.1. Istota i skutki potrącenia	156
4.2. Rodzaje potrącenia	158
4.3. Gospodarcze zastosowania potrącenia	162
Część III. Monitoring wierzytelności	165
Rafał Mroczkowski	
1. Cele, modele i reguły windykacji przedsądowej (monitoringu wierzytelności)	165
1.1. Cele postępowania windykacyjnego.....	165
1.2. Modele windykacji	166
1.2.1. Model windykacji wewnętrznej	166

1.2.2. Model windykacji zewnętrznej	167
1.2.3. Model mieszany	170
1.3. Reguły postępowania windykacyjnego.....	171
2. Czynności windykacyjne.....	175
2.1. Monitoring telefoniczny	175
2.1.1. Uwagi ogólne	175
2.1.2. Warunki skuteczności rozmowy windykacyjnej	175
2.1.3. Schemat windykacyjnej rozmowy telefonicznej.....	177
2.1.4. Typowe gry dłużnika	179
2.2. Monitoring korespondencyjny	180
2.2.1. Monity a windykacja sądowa	180
2.2.2. Strategia stosowania monitów.....	180
2.2.3. Treść monitów	181
2.2.4. Monit pierwszy – przypomnienie o terminie płatności	184
2.2.5. Monit drugi – wezwanie do zapłaty	185
2.2.6. Monit trzeci – przedsądowe (ostateczne) wezwanie do zapłaty.....	186
2.3. Czynności terenowe	190
2.3.1. Uwagi ogólne	190
2.3.2. Prawa i obowiązki windykatora	190
2.3.3. Schemat wizyty windykacyjnej.....	192
3. Terminy w windykacji	193
3.1. Terminy czynności windykacyjnych.....	193
3.2. Przedawnienie roszczeń	195
3.2.1. Istota i skutki przedawnienia	195
3.2.2. Terminy przedawnienia	196
3.2.3. Zawieszenie biegu przedawnienia	199
3.2.4. Przerwa biegu przedawnienia	199
3.2.5. Zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia.....	203
3.3. Upływ czasu a wartość wierzytelności.....	204
4. Instrukcja windykacji	205
Część IV. Windykacja sądowa	213
1. Rodzaje postępowań sądowych	213
<i>Damian Cyman, Aleksandra Zaręba</i>	
1.1. Postępowanie cywilne zwykłe i postępowanie gospodarcze.....	214
1.1.1. Postępowanie cywilne zwykłe	214
1.1.2. Postępowanie gospodarcze.....	214
1.1.3. Podstawowe zasady postępowania gospodarczego.....	215
1.1.4. Pozostałe różnice między postępowaniem zwykłym cywilnym i gospodarczym	218
1.2. Postępowanie uproszczone	219
1.2.1. Odrębności w postępowaniu uproszczonym	220
1.2.2. Formularze w postępowaniu uproszczonym	220
1.3. Postępowanie upominawcze.....	221
1.4. Postępowanie nakazowe.....	223
2. Żądanie pozwu	227
<i>Damian Cyman, Aleksandra Zaręba</i>	
2.1. Przedmiot żądania pozwu	227

2.2. Wysokość żądanych w pozwie odsetek.....	230
2.3. Inne żądania i wnioski, jakie mogą być zawarte w pozwie.....	233
3. Przygotowanie pozwu.....	235
Damian Cyman, Aleksandra Zaręba	
3.1. Podstawowe wymogi dotyczące pozwu.....	235
3.2. Określenie sądu właściwego do złożenia pozwu.....	239
3.3. Konstruowanie pozwu.....	247
3.3.1. Przykłady pozwów i innych pism procesowych.....	252
4. Podstawowe zasady procedowania.....	263
Damian Cyman, Aleksandra Zaręba	
4.1. Wysokość opłaty sądowej i sposób jej uiszczenia.....	263
4.2. Terminy sądowe.....	268
4.3. Sposoby doręczania pism sądowych.....	272
4.3.1. Szczegółowe zasady doręczania pism.....	273
4.4. Stawiennictwo na rozprawach.....	274
5. Postępowanie po złożeniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew lub sprzeciwu czy zarzutów od nakazu zapłaty.....	275
Damian Cyman, Aleksandra Zaręba	
6. Apelacja – zasady składania i procedowanie sądu.....	277
Damian Cyman, Aleksandra Zaręba	
7. Windykacja zagraniczna.....	280
Edward Juchniewicz, Małgorzata Stwoł	
Część V. Egzekucja.....	311
Dariusz Budnik	
1. Postępowanie zabezpieczające.....	311
1.1. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia.....	311
1.2. Wymagania formalne wniosku o udzielenie zabezpieczenia.....	313
1.2.1. Treść wniosku.....	313
1.2.2. Sposoby zabezpieczenia.....	314
1.2.3. Prawidłowe wskazanie sposobu zabezpieczenia.....	314
1.2.4. Wykonanie zabezpieczenia.....	315
1.3. Sąd właściwy do udzielenia zabezpieczenia.....	316
1.3.1. Rozpoznanie wniosku.....	316
1.4. Zabezpieczenie – opłaty i koszty.....	317
1.5. Celowość dokonania zabezpieczenia.....	318
1.6. Klauzula przeciwko małżonkowi obowiązanego.....	319
1.7. Upadek zabezpieczenia.....	320
1.8. Odszkodowanie od uprawnionego.....	320
1.9. Zabezpieczenie na podstawie nieprawomocnego nakazu i wyroku sądu gospodarczego.....	321
1.10. Zażalenie na zabezpieczenie.....	321
2. Organy egzekucyjne, wybór i wyłączenie komornika.....	324
2.1. Organy egzekucyjne.....	324
2.2. Wybór komornika sądowego.....	326
2.3. Wyłączenie komornika od prowadzenia sprawy.....	329
3. Tytuł egzekucyjny i klauzula wykonalności.....	330
3.1. Rodzaje tytułów egzekucyjnych.....	330

3.2. Klauzula wykonalności – zagadnienia ogólne.....	331
3.3. Klauzula wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika	335
3.3.1. Uzyskanie klauzuli wykonalności	335
3.3.2. Uzyskanie klauzuli wykonalności w stosunku do zobowiązań powstałych przed dniem 20 stycznia 2005 r.	337
3.4. Klauzula wykonalności przeciwko wspólnikom spółki jawnej, partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej	340
3.5. Zmiana wierzyciela a potrzeba uzyskania „kolejnej” klauzuli wykonalności	341
3.6. Kilka tytułów wykonawczych.....	342
3.7. Ponowne wydanie tytułu wykonawczego	344
4. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego.....	345
4.1. Wniosek egzekucyjny, jego forma i treść	345
4.1.1. Dokumenty dołączane do wniosku egzekucyjnego	347
4.1.2. Dane, które dobrze zamieścić we wniosku egzekucyjnym	348
4.2. Egzekucja z majątku wspólnego małżonków	350
4.2.1. Nieuzyskanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika	351
4.3. Odpowiedzialność spadkobiercy za zobowiązania spadkodawcy.....	352
4.4. Egzekucja przeciwko dłużnikowi będącemu wspólnikiem spółki cywilnej	355
4.5. Egzekucja a nieobecność dłużnika.....	356
5. Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego. Ograniczenia egzekucji	358
5.1. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego	358
5.2. Umorzenie postępowania egzekucyjnego.....	361
5.3. Ograniczenia egzekucji.....	364
5.3.1. Wyłączenia spod egzekucji ruchomości rolnika	365
6. Egzekucja z ruchomości	365
6.1. Zajęcie ruchomości.....	366
6.2. Sprzedaż ruchomości	368
6.3. Egzekucja z ruchomości będącej własnością osoby trzeciej.....	370
7. Egzekucja z nieruchomości	372
7.1. Wszczęcie egzekucji na podstawie wniosku wierzyciela	372
7.2. Właściwość komornika	374
7.3. Uczestnicy postępowania egzekucyjnego	374
7.4. Zajęcie nieruchomości i pozostawienie jej w zarządzie dłużnika	374
7.5. Rozporządzenie nieruchomością i jej obciążenie po zajęciu.....	376
7.6. Opis i oszacowanie nieruchomości	377
7.6.1. Dokonanie oszacowania nieruchomości i jego elementy	378
7.6.2. Opis i oszacowanie oraz protokół opisu i oszacowania	379
7.6.3. Skarga na opis i oszacowanie.....	379
7.7. Licytacja nieruchomości.....	380
7.7.1. Udział wierzyciela w licytacji.....	381
7.7.2. Prawo wierzyciela przejęcia nieruchomości na własność	382
7.7.3. Przybicie i przysądzenie własności	382
7.8. Celowość prowadzenia przez wierzyciela egzekucji z nieruchomości obciążonej hipoteką	384
7.9. Celowość prowadzenia przez wierzyciela egzekucji, gdy wierzytelność jest niewielka	385
7.9.1. Uciążliwość egzekucji a egzekucja z nieruchomości	385

7.9.2. Zawieszenie egzekucji z części majątku dłużnika	385
8. Egzekucja z innych składników majątkowych.....	386
8.1. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę.....	386
8.1.1. Kwota wolna od potrąceń	387
8.1.2. Obowiązki pracodawcy, grzywna i odszkodowanie	388
8.2. Egzekucja z rachunków bankowych.....	389
8.2.1. Kwota wolna od zajęcia	391
8.2.2. Wypłaty na wynagrodzenia dla pracowników	391
8.3. Egzekucja z wierzytelności.....	392
9. Podział sumy uzyskanej z egzekucji.....	393
9.1. Podstawowe zasady podziału	393
9.2. Kolejność zaspokajania wierzycieli – zasady ogólne	394
9.3. Podział kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości	396
9.4. Podział kwoty uzyskanej z egzekucji z wynagrodzenia za pracę, ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	396
10. Koszty postępowania egzekucyjnego.....	397
10.1. Wydatki w toku postępowania egzekucyjnego	398
10.2. Opłata egzekucyjna po dniu 17 czerwca 2010 r.	401
10.2.1. Opłata stosunkowa w wysokości 8% i 15%	401
10.2.2. Opłata stosunkowa w wysokości 5%	402
10.2.3. Koszty obciążające wyłącznie wierzyciela.....	402
10.3. Spłata długu z pominięciem komornika a opłata egzekucyjna.....	403
10.3.1. Opłata egzekucyjna przed i po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.....	404
10.4. Niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez wierzyciela	404
10.5. Obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej.....	405
10.6. Zwolnienie od kosztów postępowania egzekucyjnego	406
10.6.1. Zasady ogólne zwolnienia od kosztów sądowych (egzekucyjnych) ..	406
10.6.2. Wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania egzekucyjnego	407
11. Kontrola działalności komornika	407
11.1. Nadzór prezesa sądu	408
11.2. Nadzór sądu	408
11.3. Skarga na czynności komornika	409
12. Powództwa przeciwegzekucyjne	413
12.1. Powództwo opozycyjne.....	413
12.2. Powództwo ekscydencyjne	415
12.3. Pozew i termin wytoczenia powództwa	416
Bibliografia	419
Wykaz aktów prawnych	423
Wykaz wzorów	427
Wykaz wykresów	428
Wykaz tabel	428
Wykaz schematów	429